מהדורה למורה – מפתח תשובות

מטרות הדף:

- לזהות מילים נרדפות, רב-משמעיות וניבים בהקשר
- לאתר שורשים במילים ולהטות פעלים בזמן ובגוף
- להבדיל בין עובדה לדעה ולהביע דעה עם נימוק

גרסת עולים חדשים – מילון מילים בראש הדף, משפטים קצרים ושפה פשוטה. אפשר לאפשר מילון אישי ועבודה בזוגות.

חלק א׳ – הבנת מושגים בלשון

1. ב – מילה בעלת משמעות דומה
2. א – יש לה כמה משמעויות שונות
3. א – ביטוי קבוע שמשמעותו שונה מהמילים הבודדות
4. א – אכתוב
5. ב – ילדה חכמה
6. א – משפט שאפשר לבדוק אם הוא נכון
7. א – מנחש מה יקרה בהמשך הטקסט

חלק ב׳ – נכון או לא נכון

1. נכון – שתיהן מתארות תחושה דומה
2. לא נכון – השורש הוא ל.ב.ש, האותיות מ.ת. נוספו בהתחלה
3. נכון – זהו ביטוי שמתאר אכזבה או כאב רגשי
4. לא נכון – בהווה הפועל משתנה לפי מין ומספר, לא לפי גוף
5. נכון – זוהי מילת פתיחה אופיינית למשפטי דעה

חלק ג׳ – השלמת מילים

1. נאה
2. ר.ג.ש
3. התאושש
4. פרט
5. נימוק

חלק ד׳ – התאמת מושגים להגדרות

- 1 – ה (מילה בעלת משמעות דומה)
- 2 – ב (מילה עם כמה משמעויות)
- 3 – ג (ביטוי קבוע שמשמעותו שונה מהמילים)
- 4 – ד (שלוש אותיות שחוזרות במשפחת מילים)
- 5 – א (משפט שאפשר לבדוק אם הוא נכון)

חלק ה׳ – תרגול קצר

1. ענק, עצום
2. השורש הוא ר.ג.ש, הסרנו את התוספות ה.מ...ים שנוספו בהתחלה ובסוף
3. עובדה: היום יורד גשם. דעה: לדעתי מזג האוויר הקר נעים יותר

חלק ו׳ – כתיבת דעה

1. התלמיד מביע עמדה ברורה (בעד/נגד) ומוסיף לפחות נימוק אחד הגיוני התומך בעמדה

כרטיס יציאה – מה לחפש

- בדקו שהמילה אכן קרובה במשמעות
- ודאו שהעובדה ניתנת לבדיקה והדעה מבטאת עמדה אישית
- ודאו שהניב משמש נכון במשפט ושמובן ההקשר

טיפים להפעלה:

- אפשר לחלק את הכיתה לתחנות לפי צבעי המרכזונים ולתרגל כל קבוצה נושא אחר
- לתלמידים עולים וחנ״מ אפשר להשמיט את הפריטים המסומנים כקשים (skip_n) ולהתמקד בבסיס
- מומלץ לסיים בסבב קצר שבו כל תלמיד משתף דעה אחת עם נימוק, כהכנה למרכזון ההקשבה והדיבור

דף תרגול: חוקרי השפה - כיתות ה׳-ו׳

דף התלמיד/ה עולים חדשים

שם: _____ **כיתה:** _____ **תאריך:** _____

בדף הזה נתרגל מילים דומות, שורשים של מילים, ועובדה מול דעה. התשובות קצרות וקלות.

📖 מילון קטן:

מילה נרדפת	מילה בעלת משמעות דומה למילה אחרת
מילה רב-משמעית	מילה שיש לה יותר ממשמעות אחת
ניב	ביטוי קבוע שהמשמעות שלו שונה מהמילים הבודדות
שורש	שלוש אותיות שחוזרות במילים מאותה משפחה
משפחת מילים	מילים שונות שנבנו מאותו שורש
עובדה	משפט שאפשר לבדוק אם הוא נכון או לא
דעה	משפט שמביע רגש או עמדה אישית
נימוק	הסבר שתומך בדעה שלנו

1 חלק א׳ – הבנת מושגים בלשון

הקיפו את התשובה הנכונה.

1. מהי מילה שדומה במשמעות למילה אחרת?

א) מילה הפוכה במשמעות ב) מילה בעלת משמעות דומה ג) מילה חדשה שהומצאה

ד) מילה משורש אחר

2. מה המשמעות של מילה רב-משמעית?

א) יש לה כמה משמעויות שונות ב) קשה לכתוב אותה ג) מורכבת משתי מילים ד) אין לה משמעות

3. מהו ניב?

א) ביטוי קבוע שמשמעותו שונה מהמילים הבודדות ב) משפט ארוך מאוד ג) שם של ספר

ד) סוג של שיר

4. איך אומרים ׳אני אכתוב׳ בעתיד?

א) אכתוב ב) כתבתי ג) כותב ד) תכתבו

5. מה הצירוף הנכון?

א) ילדה חכם ב) ילדה חכמה ג) ילד חכמה ד) ילדים חכמה

6. מה ההגדרה של עובדה?

א) משפט שאפשר לבדוק אם הוא נכון ב) משפט שמביע רגש אישי ג) שאלה פתוחה ד) בקשה

7. מה עושים כשמנבאים טקסט?

א) מנחש מה יקרה בהמשך הטקסט ב) מסכם את הטקסט ג) מחפש שורשים במילים

ד) כותב דעה אישית

2 חלק ב׳ – נכון או לא נכון

סמנו ✔ נכון או ✘ לא נכון.

#	משפט	✔ נכון	✘ לא נכון
1	המילים ׳שמח׳ ו-׳עליז׳ הן מילים נרדפות	☐	☐
2	במילה ׳מתלבשים׳ אותיות השורש הן מ.ת.ל	☐	☐
3	הניב ׳שבור לב׳ מתאר מצב רגשי של עצב	☐	☐
4	בזמן הווה הפועל משתנה גם לפי גוף (אני, אתה, הוא)	☐	☐
5	המילה ׳לדעתי׳ מופיעה במשפט שמביע דעה	☐	☐

3 חלק ג׳ – השלמת מילים

השלימו את המילה החסרה.

1. מילה נרדפת למילה ׳יפה׳ יכולה להיות המילה _____

2. השורש של המילה ׳מתרגשים׳ הוא _____

3. הניב ׳קם על הרגליים׳ פירושו _____

4. בכתיבת סיכום חשוב להבדיל בין העיקר ל _____

5. כשמביעים דעה חשוב להוסיף _____ שמסביר למה חושבים כך

4 חלק ד׳ – התאמת מושגים להגדרות

התאימו: כתבו ליד כל מספר את האות המתאימה מהעמודה השמאלית.

1. מילה נרדפת	___	**א.** משפט שאפשר לבדוק אם הוא נכון
2. מילה רב-משמעית	___	**ב.** מילה עם כמה משמעויות
3. ניב	___	**ג.** ביטוי קבוע שמשמעותו שונה מהמילים
4. שורש	___	**ד.** שלוש אותיות שחוזרות במשפחת מילים
5. עובדה	___	**ה.** מילה בעלת משמעות דומה

5 חלק ה׳ – תרגול קצר

ענו בקצרה.

1. כתבו שתי מילים נרדפות למילה ׳גדול׳

_____

_____

2. מצאו את השורש במילה 'המתרגשים' והסבירו איך מצאתם אותו

3. כתבו משפט אחד שהוא עובדה ומשפט אחד שהוא דעה על מזג האוויר

6 חלק ו' – כתיבת דעה

כתבו תשובה מלאה במשפטים שלמים.

1. כתבו פסקת דעה קצרה: האם כדאי ללמוד שפה חדשה בבית הספר? הוסיפו לפחות נימוק אחד

כרטיס יציאה

כתבו מילה נרדפת למילה 'שמחה'

מה ההבדל בין עובדה לדעה? תנו דוגמה אחת לכל אחת

כתבו משפט אחד שיש בו ניב

איך הרגשתי בשיעור? ☹ 😐 🙂 😀